

Қазақстан Республикасының Мемлекеттік рәміздерінің қабылданғанына
20 жыл толуына орай студенттер және жас ғалымдардың

«ҒЫЛЫМ ӘЛЕМІ»

атты халықаралық ғылыми конференциясы

23-26 сәуір, 2012 ж., Алматы қ.

Международная научная конференция студентов
и молодых ученых

«МИР НАУКИ»,

приуроченная 20-летию Государственных символов
Республики Казахстан

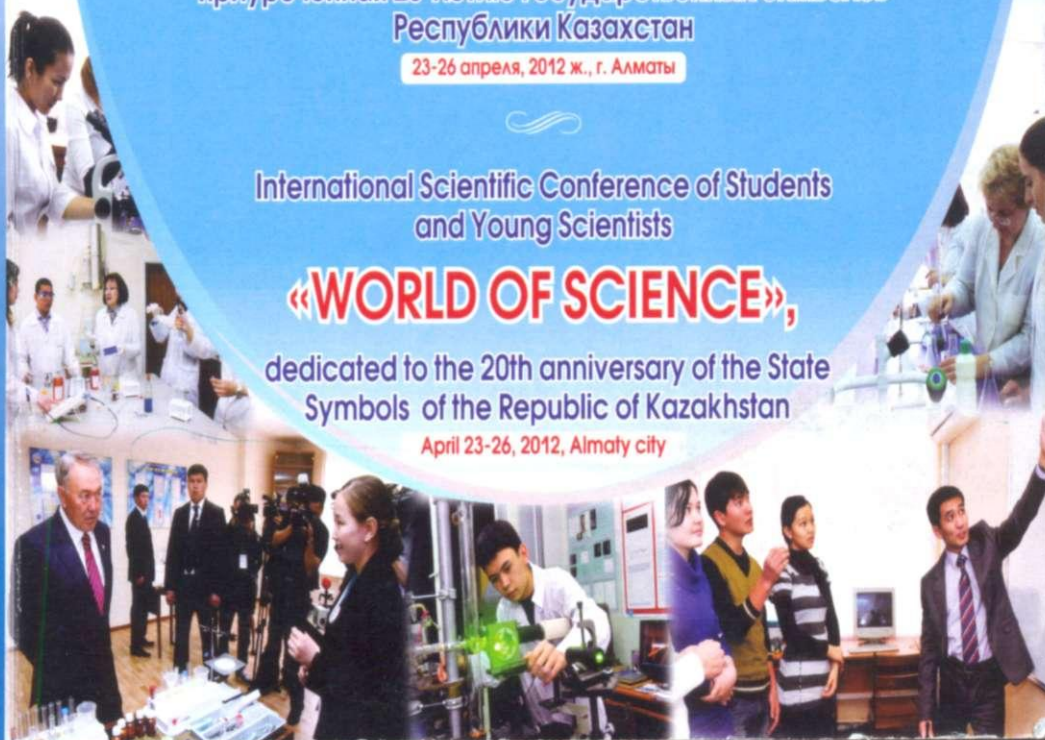
23-26 апреля, 2012 ж., г. Алматы

International Scientific Conference of Students
and Young Scientists

«WORLD OF SCIENCE»,

dedicated to the 20th anniversary of the State
Symbols of the Republic of Kazakhstan

April 23-26, 2012, Almaty city

Аршынбек Жанар. ПРОБЛЕМЫ ЭКОЛОГИИ В КАЗАХСТАНЕ.....	96
Ахбалина Аягөз. АҒЫЛШЫН ТІЛІНДЕГІ ҚОЗҒАЛЫС ЕТІСТІКТЕРІ.....	97
Бегісбекова Салтанат. КАЗАҚ-ОРЫС ТІЛДЕРІНДЕГІ ИНТЕРФЕРЕНЦИЯ.....	98
Бозекенов Тәуірбек. ҚАЗАҚ ЖӘНЕ ОРЫС ХАЛҚЫНА ОРТАҚ КІСІ ЕСІМДЕРІНІҢ ЛИНГВИСТИКАЛЫҚ СИПАТЫ.....	99
Galyarin Roman. ADAPTATION OF PC HARDWARE TERMS IN RUSSIAN SPEECH.....	100
Дюсекеева Назира. КОМПЬЮТЕРЛІК ТЕРМИНДЕРДІҢ ҚОЛДАНЫЛУ ЖАЙ-КҮЙІ.....	101
Женісқызы Шынар. ТІЛДЕРДІҢ АРАЛАСУ МӘСЕЛЕСІ.....	102
Исмаилова Айгерим. СЛОВА-ПАРАЗИТЫ В АНГЛИЙСКОМ ЯЗЫКЕ.....	104
Құрмашева Акерке. ТІЛДІҢ ӨМІРШЕНДІК МӘСЕЛЕСІ.....	105
Nazarova Kamilyam. PROPER NAMES IN ENGLISH PHRASEOLOGY.....	106
Арсланбай А., Нұрсұлтанова А. АУЫЛ/ҚАЛА ҰҒЫМЫНЫҢ ӘЛЕМДІК МӘДЕНИ БЕЙНЕСІ.....	108
Өрісбаев Жолдас. СИНОНИМДІК ЕТІСТІКТЕРДІҢ СЕМАНТИКАЛЫҚ ВАРИАНТТЫЛЫҒЫ.....	109
Парманова Ұлболсын. ТІЛ САЯСАТЫ ЖӘНЕ ГЛОТТОСАЯСАТ: ӘЛЕУМЕТТІК ЛИНГВИСТИКАЛЫҚ АСПЕКТІСІ.....	110
Рахимова Д.Ж. КАЗАХСКИЕ ИМЕНА XX-XXI ВЕКА.....	111
Сағындықова Меруерт. ҚЫСҚАРТУЛАРДЫҢ ИНТЕРНЕТТЕ КЕҢІСТІГІНДЕГІ ҚОЛДАНЫСЫ.....	112
Сұлтанбаева Нұргүл. ДЖОН ГОЛСУОРСИ ШЫҒАРМАШЫЛЫҒЫ.....	113
Сұлтанбай Жібек. ЖАЛҚЫ ЕСІМДЕРДІҢ ЛИНГВОМӘДЕНИ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ.....	115
Азимбаевой Айжан. СОВРЕМЕННЫЕ НАЗВАНИЯ КАЗАХСТАНСКИХ ПРОФЕССИЙ С УПОТРЕБЛЕНИЕМ АНГЛИЦИЗМОВ.....	116
Байғараева Айсулу. АҒЫЛШЫН ТІЛІНДЕГІ ТҰРАҚТЫ СӨЗ ТІРКЕСТЕРІ (ФРАЗЕОЛОГИЗМДЕР).....	117
Байжанова Г. «ТҰМАР» СӨЗІНІҢ ЛЕКСИКА-СЕМАНТИКАЛЫҚ СИПАТЫ.....	118
Қару Нұрзат. ҚАЗАҚ ХАЛҚЫНЫҢ ТӨРТ ТҮЛІК МАЛҒА ҚАТЫСТЫ МАҚАЛ-МӘТЕЛДЕРІ: АССОЦИАТИВТІ ТАЛДАУ.....	120
Аманжолова А., Перетяко А., Жумабаева М., Сериккали М. СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ В ФОРМИРОВАНИИ КАЗАХСКИХ ФАМИЛИЙ.....	121
Онгарбасва Меруерт. СОПОСТАВИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ АНГЛИЙСКИХ И РУССКИХ ФРАЗЕОЛОГИЧЕСКИХ ЕДИНИЦ, ВЕРБАЛИЗУЮЩИХ ЭТНОСПЕЦИФИЧЕСКИЙ КОНЦЕПТ «ПРИВАТНОСТЬ».....	122
Ахметкалиева Кымбат. СЦЕНИЧЕСКИЕ ПСЕВДОНИМЫ В МИРЕ ШОУ-БИЗНЕСА.....	123

Дүйсенбиев А.М. АДАМНЫҢ СӨЙЛЕУ ӘДЕБІ – ӘЛЕУМЕТТІК МӘРТЕБЕНІҢ НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШІ.....	124
Ертаева Фариза. ЗООМОРФТЫ ҚАРАТПА СӨЗДЕРДІҢ ҰЛТТЫҚ-МӘДЕНИ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ (казак, орыс, ағылшын тілдерінің салғастырмалы талдауы).....	126
Нәбиева Гүлназ. КОММУНИКАЦИЯ БАРЫСЫНДАҒЫ ТІЛДІК ҚАҚТЫҒЫСТЫ АЙҚЫНДАЙТЫН ЛИНГВИСТИКАЛЫҚ ФАКТОРЛАР.....	127
Tekebayev Zhanadil. URBANIZATION.....	129
Тилегенова Акерке. ТІЛ МЕН САНА: НЕЙРОЛИНГВИСТИКАЛЫҚ АСПЕКТ.....	130
Токтасынова Назым. УАҚЫТ/ВРЕМЯ/TIME КОНЦЕПТІЛЕРНІҢ АССОЦИАТИВТІК ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ.....	131
Tynybekova A.S. INTERCULTURAL COMMUNICATION OF RUSSIAN AND ENGLISH LANGUAGES.....	133
Shokhayeva Assel. SYNONYMS WITH EMOTIONAL CONNOTATIONS COMPARING THREE LANGUAGES.....	134

ЖАС ҒАЛЫМДАР

Мәмбетова М.К. ДАЙЫН ТІЛ ОРАМДАРЫНЫҢ ТІЛДІ ОҚЫТУДАҒЫ ОРНЫ.....	135
Досанова А.М. ПРОБЛЕМА ИДЕНТИЧНОСТИ В ПРОЦЕССЕ ИНТЕГРАЦИИ РЕПАТРИАНТОВ: СОЦИОЛИНГВИСТИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ.....	136
Кондыбаева Р.Ж. ПРИРОДА СЛОВЕСНОГО УДАРЕНИЯ КАЗАХСКОГО И РУССКОГО ЯЗЫКОВ: К ПОСТАНОВКЕ ПРОБЛЕМЫ.....	137
Күзембекова Ж. ТЕСТ ҚҰРЫЛЫМЫН ЖАСАУ ҮДЕРІСІ.....	139
Исмаилова Н.А. ҚАЗАҚ ТІЛІНДЕГІ ШЕТЕЛ СӨЗДЕРІН КРОССМӘДЕНИ ЗЕРТТЕУДІҢ МАҢЫЗЫ.....	141
Койшығұлова Д.М. ҚАЗАҚ ТІЛІНДЕГІ КЕЛІСУ ЖӘНЕ КЕЛІСПЕУДІҢ БЕРІЛУ АМАЛДАРЫ.....	143
Ахметбекова А.М. К ВОПРОСУ О ТИПОЛОГИИ ТЕРМИНОЛОГИЧЕСКИХ ДЕФИНИЦИЙ.....	144
Алдабердіқызы А. ОСОБЕННОСТИ СТАНОВЛЕНИЯ И РАЗВИТИЯ ДЕТСКОЙ РЕЧИ В БИЛИНГВАЛЬНОМ ОБЩЕСТВЕ.....	146
Алишарисва А.Н. ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ТІЛДІК ЖАҒДАЯТ: КОСТІЛДІЛІК МӘСЕЛЕСІ.....	147
Сұлсейменова Д.Б. СЛОВООБРАЗОВАНИЯ С ИМЕНАМИ ЧАСТЕЙ ТЕЛА В КАЗАХСКОМ И РУССКОМ ЯЗЫКАХ.....	148
Алдашева К.С. ҚАЗАҚЫ ҰЛТТЫҚ-МӘДЕНИ ФЕНОМЕНДЕР: SPSS БАҒДАРЛАМАСЫ БОЙЫНША ӨНДЕУ.....	150
Ақшопалова Р.К. БИЗНЕС-ЛИНГВИСТИКАСЫНЫҢ ЗЕРТТЕУ АЯСЫ.....	151
Серикбасва А.Д. ЖЕР-СУ АТТАРЫНЫҢ ЛИНГВОМӘДЕНИ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ.....	153
Сұлсейменова Д. ЭЛЕКТРОННАЯ ПОЧТА И ВИРТУАЛЬНОЕ ИМЯ В ИНТЕРНЕТ-КОММУНИКАЦИИ.....	154

Исследования этой проблемы имеют более чем вековую историю. Однако, проблема словесного ударения казахского языка (и других тюркских языков) привлекает внимание тем, что она не изучена настолько глубоко, чтобы однозначно ответить на вопрос, каковы природа, место и фонологическая роль словесного ударения. Существуют разные точки зрения. Известно, что некоторые фонетисты полностью отрицают наличие словесного ударения в казахском языке. Они полагают, что основную его функцию выполняет сингармонизм, который эти ученые считают функционально тождественным словесному ударению.

Однако результаты первых наших экспериментальных исследований указывают на то, что казахский язык имеет словесное ударение. Но все же ответить на вопрос о его природе нелегко. Рассмотрим его в сопоставлении с хорошо описанным ударением в русском языке.

Первый вопрос касается локализации словесного ударения: в русском языке ударение считается подвижным, а казахское ударение устойчивое. Так как многие аффиксы притягивают ударение, в большинстве случаев оно падает на последний слог. В казахском языке много аффиксов, которые не притягивают ударение. Подобные исключения существуют в турецком языке, где основным ударным слогом также является конечный слог.

Второй вопрос о природе словесного ударения. В русском языке ударение считается динамическим. Природа казахского ударения также описывается как динамическое. Но нельзя назвать природу ударения русского и казахского языка одинаковым. Какой акустический параметр является основным для того, чтобы считать казахское словесное ударение динамическим? Этот вопрос стоит изучать с помощью экспериментально-фонетического подхода. Надо заметить, что некоторые фонетисты утверждают, что «установление экспериментальным путем каких-либо различий в физической характеристике гласных слова еще не свидетельствует о наличии словесного ударения. Электронная аппаратура может показать тот или иной гласный в составе дву- и многосложных слов сильнее (или более высок по тону, или длительнее), чем другой, но она никак не может продемонстрировать ударность данного гласного или неударность другого». Однако, наш подход строится не только на измерениях звуковых материалов, а также включает в себя проверку результатов в экспериментах по восприятию речи с носителями языка.

Третий вопрос касается функции словесного ударения. Известно, что в русском языке оно выполняет словоопознавательную функцию, тогда как казахское ударение не выполняет смыслоразличительную функцию. Стоит отметить, что в некоторых случаях, как например *balasyz* 'бездетный' – *bala'syz* 'вы ребенок', с помощью выделения того или иного слога выражается значения слов. Но можно ли назвать это ударением и по какому акустическому признаку различаются эти слова? Эти вопросы также нуждаются в анализе с помощью экспериментально-фонетического подхода.

Четвертый вопрос о длительности и качества гласных, которые являются основными акустическими коррелятами русского словесного ударения, наряду с интенсивностью, и тональностью. Первый наш анализ показывает, что и в

казахском слове длительность является одним из основных коррелятов, вместе с качеством гласных. Например, в двусложных словах, имеющих ударение на последнем слоге, гласный первого слога, в особенности узкий, в значительной степени редуцируется, например *b(i)li'm* 'знание'. Однако, по мнению некоторых зарубежных исследователей, по сравнению с длительностью и тональностью, интенсивность и качество гласных являются менее важными показателями словесного ударения.

ТЕСТ ҚҰРЫЛЫМЫН ЖАСАУ ҮДЕРІСІ

Күзембекова Ж.

Шетел филологиясы және жалпы тіл білімі кафедрасының оқытушысы

Оқу процесі үшін немесе кез келген өзге тілді менгеру деңгейін бағалауда тест тапсырмаларының рөлі ерекше. Тестілеу нәтижесінің дұрыстығына байланысты оқу процесінің және тіл менгеру деңгейінің жетістіктері анықталады.

Қазіргі таңда дәстүрлі бағалаумен қатар тест тапсырмалары арқылы бағалауда жүргізіліп келеді. Бағалау құралы ретінде тест тапсырмалары басқа да бағалау түрлерімен салыстырғанда бірнеше басымдықтарға ие:

- бір уақытта бірнеше адамның білімі бағаланады;
- тестілеу нәтижесіне бір мезетте қол жеткізіледі;
- тілдік материалдардың қиындығын болжауға мүмкіндігі артады;
- оқу үдерісі кезінде машықтану жаттығулары ретінде пайдаланылады.

Кез келген тест – бұл ақпарат алу. Ақпаратты алудың түріне байланысты тест түрлері былайша жіктеледі:

- өзге тілді жалпы менгерудің тестілері;
- диагностикалық тестілер;
- оқу жетістіктері тестілері;
- оқу барысын деңгейлеуге арналған тестілер.

Бұл мақала бағытының негізгі мақсаты тест тапсырмасын құрастыру үдерісін сипаттау және бұл құрылым үдерісі кез келген тест тапсырмасын құрастыру үшін қолдануға болатын, жүйелі қарастыру болып табылады.

Тест құрылымын құрастыру үдерісі төмендегідей этаптардан тұрады:

1. Алғашқы мақсаттың анықталуы;
2. Пәндік саланы немесе тест құрылымын анықтайтын сипаттамалар;
3. Тест спецификасын дайындау, тапсырма санын анықтау;
4. Алғашқы тапсырма сандарын жасау;
5. Тапсырмаларды шолу;
6. Тапсырмаларды алдын ала сынақтан өткізу;
7. Тест тапсырмаларын осы тест тапсырмасы бағытталған топқа алдын ала сынақтан өткізу;
8. Статистикалық нәтижелердің қорытындысы бойынша жарамсыз тест тапсырмаларын іріктеу;